

KULKU

04

Kerätäänkö
muovia?
Asukkaat
innoissaan
kokeilusta

10

Kestävä valaisin on
ajaton ja muunneltava

12

Päivä jätekeskuksella

16

Jätteestä juhluomaksi
– hävikkidrinkki, ole hyvä!

10

Kestävä valaisin on
ajaton ja muunneltava

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Kerätäänkö muovia?
Asukkaat innoissaan kokeilusta
- 6 Jättemaksujen reiluutus käynnissä
- 7 Mustankorkealaisten esittely
- 8 Kysy - Mustankorkea vastaa
- 10 Kestävä valaisin on ajaton ja muunneltava
- 12 Päivä jätekeskuksella
- 14 Kaatopaikasta kiertotalouteen
- Mustankorkea 20 vuotta
- 16 Jätteestä juhla juomaksi
- hävikkidrinkki, ole hyvä!
- 17 Biokaasutaksi kuljettaa huoletta
- 18 Törpötetäänkö teillä jouluna?
- 20 Joulun ekokalenteri

4041 0895
Painotuote

Mustankorkea Oy:n asiakaslehti
ISSN 2489-3943
Toimitus: Mustankorkea Oy, Oddy Inc. Oy
Ulkoasu: Oddy Inc. Oy
Painopaikka: I-print Oy

Jätehuollon järkikasvatit

Jätehuolto on ala, jossa vanhentuneet käsitykset ja uskomukset elävät sitkeästi meidän aikuisten keskuudessa. Lajittelu tiedostetaan tärkeäksi, mutta silti esimerkiksi kahvinporot tai banaanin kuori lipsahtavat helposti sekajätteeseen. Pieni teko tuntuu helpolta ja mitättömältä, sillä emme näe tekojemme vaikutusta jätehuollon isoon kuvaan.

Olen ilolla kuunnellut lasteni mietteitä jätehuollosta ja annan tästä kiitosta myös koulumaailmalle, jossa jätehuolto on osa ympäristötietoisuuden kasvatusta. Tyttäreni koulussa oli katseltu Mustankorkean videoita biokaasun tuotannosta. Luokassa oli virinnyt niin vilkas keskustelu, ettei tyttäreni – innokkaasta viittaamisesta huolimatta – päässyt kertomaan, että kyseessä on äidin työpaikka. Moni muukin tärkeä kommentti jäi sillä kerralla odottamaan vuoroaan.

Huoli maapallon hyvinvoinnista ajaa nuoria pohtimaan myös jätehuollon merkitystä. Tyttäreni unelma on, että jonain päivänä roskat voisi työntää suoraan auton tankkiin, ja auto itse osaisi hyödyntää jätteen energiana. Ehkä hänestä joku päivä tulee insinööri, joka kehittää moisen keksinnön!

Onneksi meillä on kasvamassa tällaisia jätehuollon järkikasvatteja. Mutta oikeita tekoja ja asennemuutoksia tarvitaan jo ennen kuin tämä sukupolvi on täysin vastuussa omasta arjestaan. Siinä jokaisella kodilla on oma, tärkeä roolinsa.

Paula Timonen,
talous- ja henkilöstöpäällikkö

Kerätäänkö muovia? Asukkaat innoissaan kokeilusta

Mustankorkea käynnisti marraskuussa muovinkeräyskokeilun Jyväskylän alueella. Siihen osallistuu parisataa taloyhtiötä, joista parikymmentä on Jyväskylän Vuokra-asunnot Oy:n eli JVA:n kohteita. Isännöitsijä **Mikko Tahvanainen** iloitsee asukkaiden halukkuudesta lajitella ja kierrättää.

Tahvanainen kertoo, että päätöksen muovinkeräyskokeiluun mukaan lähtemisestä tekivät talojen asukkaat.

– Meille on tullut jo pitkään kyselyitä asukkailta, eikä taloissa voitaisi aloittaa muovinkeräystä. Asukkaamme ovat innokkaita kierrättämään, ja he arvostavat sitä, että se hoituu kotipihassa.

Kun Mustankorkea haki osallistujia muovinkeräyskokeiluun, Tahvanainen tiimeineen kysyi ensin soveltuville kiinteistöiltä halukkuutta lähteä mukaan. Isännöitsijä uskoo, että asukaslähtöinen liikkeellelähtö on paras tapa viedä muutos onnistuneesti läpi.

– Tarjosimme pilottiin taloja, joista saimme asukastoimikunnilta vastaukseksi vahvan kyllä-äänänen. Mukana nyt

olevat ovat todella sitoutuneita ja omalta osaltaan valmiita tehostamaan kierrätystä.

Yhteinen huoli ympäristöstä

Tahvanainen toteaa, että kestävä kehityksen mukainen toiminta on JVA:ssa arvokysymys. Asukkaiden into lajiteluun kertoo, että moni heistä jakaa vuokranantajansa kanssa samat arvot.

– Meillä on noin 6500 asuntoa Jyväskylän alueella ja niissä asukkaita pienen kaupungin verran. Pyrimme vaikuttamaan toiminnallamme asenteisiin ja yhteisen hiilijalanjälkemme kokoon.

Näin kierrätät muovipakkaukset oikein

Kyllä kiitos

- Kotitalouden tyhjät, puhtaat ja kuivat muovipakkaukset
- Pesuainepakkaukset
- Muovipussit ja -kassit
- Tuubit ja putkilot
- Styrox-pakkaukset

Ei kiitos

- Likaisia muovipakkauksia tai sekajätettä
- PVC-pakkauksia
- Muita muovituotteita tai yritysten muovipakkauksia

JVA:n isännöitsijä Mikko Tahvanainen (vas.) ja asukasaktiivi Kimmo Ahonen odottavat innolla muovinkeräyksen alkamista.

– Oli ilo huomata, että todella monesta talosta tuli heti positiivinen vastaanotto lajittelun tehostamiselle.

Muovinkeräykseen osallistuvissa JVA:n taloyhtiöissä asuu eri ikäryhmiä ja elämäntilanteissa. Tahvanainen arvelee, että aika on otollinen muovinkeräyksen aloittamiselle osittain mediassa muoviongelman ympärillä käytävän keskustelun ansiosta.

– Muovinkeräys koetaan nyt yleisesti tärkeänä asiana. Lajitteluintoa ei voi profiloida vain tietyn tyyppiin taloihin tai asukasryhmiin, vaan ympäristöstä on yhteinen huoli.

Pieni muutos lajitteluun tottuneille

Muovinkeräyksen aloittaminen käytännössä ei vaatinut Tahvanaisen mukaan erityisen suuria valmisteluja taloyhtiöissä.

– Kerättävän jätteen määrähän ei muutu, muovi vain lajitellaan erilleen. Meillä on isoissa kohteissa jätekatoksessa useampi roska-astia. Aluksi yksi niistä varataan muovi-

pakkauksille, ja Mustankorkea huolehtii keräysastian tyhjennyksen.

Tahvanainen toteaa, että muutostilanteessa neuvonta ja opastaminen on erittäin tarpeellista, vaikka biojätteiden, kartongin, paperin ja muiden hyötyjakeiden lajittelu sujuukin jo suurimmalla osalla ihmisistä rutiinilla.

– Pyrimme tiedottamaan omia asukkaitamme keräyksen alkamisesta asukastoimikunnissa ja ilmoitustauluilla “niin paljon kuin tarve vaatii”, jotta kenenkään ei tarvitse epärohidä, mitä muovipakkausjätteeseen saa laittaa.

– Mustankorkean kotisivuilta löytyy kattavasti tietoa ja ohjeita lajitteluun, mistä on ollut meille valtavan suuri apu.

Myös talojen asukkaat osallistuvat aktiivisesti muutoksen läpivientiin.

– Jokaisessa talossamme on tehtävään koulutettu energia-ekspertti, joka seuraa, miten lajittelu sujuu ja opastaa tarvittaessa muita asukkaita.

Jättemaksujen reiluutus käynnissä

Jättemaksu-uudistuksen myötä Jyväskylän seudun asukkaat maksaisivat nykyistä tasavertaisemmin jätehuollon palveluista.

Jätehuollon palvelujen maksurakenne on muuttumassa ensi vuoden alusta. Mustankorkean toimialueen neljä kuntaa, Jyväskylä, Muurame, Laukaa ja Toivakka, ottavat silloin käyttöönsä yhteisen jätehuollon perusmaksun sekä samansuuriset jätteenkäsittelymaksut.

Uudistuksella pyritään ensisijaisesti takaamaan kuntalaisten tasaveroinen asema asuinpaikasta riippumatta ja maksujen oikeudenmukainen kohdentuminen.

– Kotitaloudet ja kiinteistöjen haltijat maksavat tällä hetkellä samoista palveluista eri hinnan sen mukaan, missä kunnassa koti sijaitsee. Tilanne ei ole reilu asukkaiden kannalta. Sillä ei saa olla väliä, missä jäte syntyy, Jyväskylän kaupungin palvelupäällikkö ja seudullisen jätelautakunnan esittelijä **Kari Ström** toteaa.

Perusmaksulla turvataan jätehuollon palvelutaso

Jätehuollon perusmaksun käyttöönotolla pyritään varmistamaan kotitalouksille tarkoitettujen jätehuoltopalveluiden taso.

Perusmaksu ei tule Strömin mukaan kasvattamaan vuositasolla jätehuollosta perittävää kokonaissummaa. Muutoksia on luvassa siihen, miten maksua peritään kiinteistöjen välillä. Erityyppiset kiinteistöt tarvitsevat eri palveluja ja niiden käyttöaste vaihtelee, mikä on otettu huomioon uudistusta valmisteltaessa.

– Esimerkiksi kerrostaloilla on paljon asukkaita ja siten myös jäteastioiden tyhjennyksiä. Toisaalta määräykset velvoittavat kerrostaloja järjestämään asukkailleen omalla tontillaan keräyksen hyötyjätteille, eli lasille, metallille ja kartongille. Omakoti- ja pientalot sen sijaan käyttävät laajasti yhteisiä hyötykeräyspisteitä, ja siksi perusmaksu on heille hieman suurempi, Ström kertoo.

Nämä asiat muuttuvat jättemaksu-uudistuksen toteutuessa:

- Mustankorkean toimialueen kunnissa otetaan käyttöön asuinhuoneistokohtainen jätehuollon perusmaksu, joka on kiinteistötyypin ja sen käyttötarkoituksen mukaan noin 18–38 euroa vuodessa.
- Perusmaksu laskutetaan kiinteistön todellisen käytön mukaisesti, jolloin esimerkiksi tyhjillään oleva omakoti- tai pientalo rinnastetaan vapaa-ajan asuntoon.
- Sekajätteen käsittelymaksu laskee kompensaationa vähintään 30 prosenttia. Muut jätteenkäsittelymaksut säilyvät ennallaan.
- Kuljetusmaksut säilyvät toistaiseksi kuntakohtaisina eri kuljetusjärjestelmien vuoksi.

Näitä palveluja perusmaksulla on tarkoitus kattaa:

Perusmaksulla tuotetaan kotitalouksille tarkoitettuja jätehuoltopalveluja, kuten:

- Vaarallisten jätteiden keräys ja käsittely
- Hyötykeräyspisteiden ylläpito
- Tiedotus ja neuvonta
- Asiakasrekisterin hallinto ja ylläpito
- Jätehuollon kehittäminen osittain
- Jätehuoltoviranomaisen toiminta

Näin päätöksenteko etenee:

Jyväskylän seudun jätelautakunta on valmistellut jättemaksu-uudistusta.

Luonnos uudistukseksi on ollut yleisesti kommentoitavana 8.11.2018 saakka.

Jätelautakunta päättää uudistuksesta 28.11.2018.

Uudistuksen on tarkoitus astua voimaan 1.1.2019.

Mustankorkealaisten esittely

Mitä teet Mustankorkealla?

Timo Nissinen, kiinteistö- ja työsuojelupäällikkö:

“Vastaan työssäni Mustankorkean väen työturvallisuudesta, sekä jätekeskuksen alueesta, rakennuksista ja niiden kunnossapidosta ja huollosta. Kesän ja syksyn aikana olemme muun muassa rakentaneet uutta putkilinjaa kaatopaikkakaasulle sekä laajentaneet rakennusjätteen käsittelykenttiä. Erittäin raskaiden ajoneuvojen kuljettajilta toivoisin malttia ja alhaisempaa nopeutta jätekeskuksen alueella liikkuessaan.”

Suvi Panttila, vaaka-aseman hoitaja:

“Työpisteeni on jätekeskuksen vaaka-asema. Meitä on tavallisesti työvuoressa kaksi, toinen palvelee saapuvia ja toinen lähteviä asiakkaita. Varsinkin kiireisimpinä päivinä tarvitaan malttia ja huumoria, kun autoletka on käytännössä katkeamaton. Kotitalousasiakkaiden kannattaa muistella oman auton rekisterinumero valmiiksi, sitä nimittäin tarvitaan kuormien kirjaamisessa ja kysytään aina vaa’alla maksutilanteessa.”

Sari Tiihonen, ostoreskontravastaava:

“Huolehdin työssäni erilaisista taloushallinnon tehtävistä ja asiakaspalvelusta. Loppuvuosi on kiireistä siirtymäaikaa – kulunut vuosi pistetään niin sanotusti pakettiin ja valmistaudutaan tulevaan vuoteen. Asiakkaita on mukava palvella ja toivoisin, että meihin otettaisiin rohkeasti yhteyttä, jos jokin asia askarruttaa esimerkiksi laskussa. Vinkkaisin, että oma asiakas tai laskun numero kannattaa olla käsillä heti silloin, kun ottaa yhteyttä.”

Leena Hattunen, palveluvastaava:

“Otan työssäni koppia asiakaspalveluumme tulevista yhteydenotoista, jotka ovat jollakin tavalla haastavampia tai vaativat enemmän selvittelyä. Olen yhteyksissä paitsi omakotiasukkaisiin, myös isännöitsijöihin ja kuljetusyrityksiin. Jos asiakas havaitsee jätehuollossa jotain ongelmia, kannattaa meihin päin olla yhteydessä pian - näin pystymme auttamaan ja selvittämään asiat mahdollisimman hyvin.”

Kysy – Mustankorkea vastaa

Ajankohtaisia kysymyksiä

01

Asioin jätekeskuksella ja näin lavalla jotain käyttökelpoista, itselleni tarpeellista. Miksi en saa ottaa sitä mukaani?

“Yksi tärkein seikka on turvallisuus. Emme voi sallia jätelavoille menemistä, sillä alueella liikkuu esimerkiksi paljon isoja koneita. Tai jos Mustankorkealta poimitusta asiasta tai laitteesta itsessään aiheutuisi vaara, me olisimme vastuussa. Meillä käy vuodessa 100 000 asiakasta – jos meiltä saisi myös noutaa jätteitä, ruuhka olisi melkoinen. Muun muassa näistä syistä meidän on vedettävä yksiselitteinen raja, emmekä voi tehdä poikkeuksia.

02

Jätelaskussani lukee hukkanouto – mitä se tarkoittaa?

“Jäteauton kuljettaja kuittaa astian tyhjennysyrityksen hukkanoudoksi. Syynä hukkanoutoon voi olla jäteastian edessä oleva auto, se ettei astiaa löydy tai se, että astia on tyhjä. Hukkanouto on asiakkaalle samanhintainen kuin täyden jäteastian tyhjennys.”

03

Minulla on kotona vanha jääkaappi ja loppuunkulunut runkopatja, mutta ei kuljetusmahdollisuutta. Mitä voisin tehdä?

“Mustankorkealla on tarjolla kotitalouksille suurten jätteiden noutopalvelu. Voit siis tilata mainitun kaltaisille, isoille jätteille kuljetuksen kotoa kierrätykseen asti. Hinta muodostuu haettavien tuotteiden määrän ja noutopaikan mukaan. Palvelu ei ole tarkoitettu esimerkiksi varaston tyhjennykseen tai muuttoon. Lisätietoja löydät Mustankorkean nettisivuilta.”

04

Talvi tulee. Mitä voin tehdä, jotta jäteastiani saadaan varmimmin tyhjennettyä?

“Tärkeintä on, että jäteauton kuljettaja pääsee astian luo ja saa sen vedettyä autolle. Kiinteistön omistajan vastuulla on huolehtia esimerkiksi lumitöistä ja hiekoituksesta. Toinen vaihtelevien talvikelien ongelma on biojäteastioiden jäätyminen. Tätä voi yrittää estää laittamalla biosorkkiseen mahdollisimman kuivaa jätettä.”

Neuvoja jäteasioissa 24/7

www.mustankorkea.fi

05

Miten arkipyhät vaikuttavat jäteastioiden tyhjennyksiin?

“Jäteautot eivät liiku pyhäpäivinä (helatorstai, vappu, joulun pyhät ym.). Arkipäivälle osuva pyhä saattaa joko aikaistaa tai viivästyttää jäteastian tyhjennysaikataulua hieman. Pidempien pyhien aikaan kuljetusyrietykset voivat saada poikkeusluvan ajaa myös joinakin pyhäpäivinä.”

06

Haluaisin kierrättää muovia. Miten se onnistuu?

“Pakkausmuovin keräyksestä ja kierrätyksestä on vuoden 2016 alusta vastannut Suomen Pakkauskierrätys Rinki Oy. Rinki-keräyspisteitä on tällä hetkellä Jyväskylässä viitisentoista, Muuramessa yksi ja Laukaaseen tulossa/tullut yksi. Muovin erilliskeräyksen laajentamista selvitetään tällä hetkellä meneillään olevalla taloyhtiöiden muovinkeräyskokeilulla, josta voit lukea lisää tämän lehden sivuilta 4–5.

07

Miten kierrätän vanhentuneet tai ylijääneet lääkkeet?

“Kotitaloudet voivat palauttaa kaikki ylimääräiset lääkkeet ja muut terveydenhuollon tuotteet lähimpään apteekkiin maksutta. Sieltä ne päätyvät asianmukaiseen ja turvalliseen vaarallisen jätteen käsittelyyn. Lääkkeet eivät kuulu sekajätteeseen tai wc-pöntön kautta viemäriin!”

Mustankorkean asiakaspalvelu apunasi

Mustankorkean asiakaspalvelussa voit hoitaa kaikki jätehuoltoon liittyvät asiat, kuten muuttaa jäteastioiden tyhjennysaikataulua, tehdä kompostointi-ilmoituksen, tilata järjestetyn jätehuollon palvelut tai antaa palautetta.

Nettisivujen neuvonnasta löydät vastauksia kysymyksiisi 24/7. Voit esimerkiksi etsiä tietoa vapaalla sanahallalla tai asioida sähköisesti.

Chatissa saat ilmaista ja nopeaa palvelua arkisin ma–pe 9–22.

Jätekeskuksessa sijaitsee lajittelupiha, Mustankorkean multamyyntipiste ja Omapihan puutarhamyymälä.

Puhelun ja jonotuksen hinta on 8,35 senttiä/ puhelu + 16,69 senttiä/minuutti.

Voit ottaa yhteyttä asiakaspalveluun kaikissa käytännön jätehuoltoon liittyvissä asioissa. Nopeinta palvelua saat sähköisissä kanavissa: chatissa ja sähköpostilla.

LEIKKAA TALLEEN

Neuvonta ja sähköinen asiointi
www.mustankorkea.fi

live chat -asiakaspalvelu
arkisin ma–pe 9–22

Mustankorkean jätekeskus
arkisin ma–pe 7–19
la 9–14 (touko–elo)

Ronsuntaupeleentie 204
40500 Jyväskylä

Toimisto
asiakaspalvelu@mustankorkea.fi
laskutus@mustankorkea.fi
p. 010 325 3900
arkisin ma–pe 9–15
Laskutusasioissa ma–pe 9–12

Kiväärיתהאנקטו 6 C
40100 Jyväskylä

Kestävä valaisin on ajaton ja muunneltava

Muuramelainen QUU Design valmistaa valaisimia kierrätyslasiista ja kestävän kehityksen mukaisesti kasvatetusta puusta. Muotoilija ja sisustussuunnittelija **Heli Mäkiranta** panostaa omassa suunnittelussaan laadukkaisiin materiaaleihin ja muunneltavuuteen. Näin syntyy pitkäikäisiä ja kierrätettäviä valaisimia.

– Tuotemuotoilussa huomioin mahdollisimman paljon ekologisuutta. Pysin aina miettimään vähän pidemmälle, ettei synny kertakäyttötavaraa, vaan pitkäikäisiä tuotteita, Mäkiranta avaa suunnittelufilosofiaansa.

– Suunnittelin omia valaisinmalleja jo opiskeluaikoina. QUU-valaisin sai alkunsa, kun asiakkaan tilaan ei löytynyt sopivaa valmiina. Suunnittelin sen sitten itse ja ihmiset kiinnostuivat. Lopulta rohkenin perustaa QUU Design -brändin, jonka verkkokauppa avattiin viime toukokuussa, Mäkiranta jatkaa.

Brändi on ehtinyt keräämään jo kansainvälistä huomiota, kun Iso-Britannian Vogue halusi kirjoittaa QUU-valaisimisista. Lokakuussa valaisimet ovat esillä myös House & Garden -sisustuslehdessä. Mäkiranta uskoo kiinnostuksen syntyneen valaisimen monipuolisuudesta.

– Muunneltavuus, skandinaavinen muotoilu sekä yksinkertainen ja ajaton malli kiinnostaa. Myös materiaalit tuovat valaisimeen kivaa kontrastia. Puu on rouhea ja massiivinen, lasi taas kevyt, ilmava ja läpinäkyvä, Mäkiranta kuvailee.

Yksilöllistä suomalaista käsityötä

QUU-valaisimien osat hankitaan tilaustyönä alihankkijoiden kautta. Puupallot sorvataan Sievissä ja maalataan Vaajakoskella, lasipallot suupuhalletaan Sastamalassa. Sähköistys ja valaisimen kokoaminen tapahtuu Jyväskylässä. Kaikki työ sisältää yksilöllistä käsityötä ja tukee pienyritysten toimintaa.

– Käsityönä tehty tuo aina oman uniikin leimansa valaisimeen. Lasipallot eivät ole tehdaslasi, vaan ne suu-

”

Jos valaisin ei enää sovi uuteen sisustukseen, se helposti vaihdetaan uuteen. Valaisimia voi kuitenkin tuunata, aina ei tarvitse kokonaan vaihtaa.

– Heli Mäkiranta

puhalletaan yksi kerrallaan, jolloin pintaan syntyy elävyyttä. Puupalloissa puunsyvykuvio on aina omanlaisensa, samanlaista ei löydy toista. Lisäksi pien- ja perheyrietykset ovat erittäin joustavia ja tekevät meille tarvittaessa pieniä eriä, Mäkiranta kertoo tyytyväisenä.

Tuunaa palloilla ja polttimoilla

– Minua on aina kiinnostanut valo ja valaisimet, mielestäni ne ovat jo itsessään yksi sisustuselementti. Valolla pystyy tekemään erilaisia kuvioita ja muokkaamaan tilaa, Heli Mäkiranta kertoo.

– Jos valaisin ei enää sovi uuteen sisustukseen, se helposti vaihdetaan uuteen. Valaisimia voi kuitenkin tuunata, aina ei tarvitse kokonaan vaihtaa.

QUU-valaisimen mukana ei tule polttimoa. Tämä on tietoinen ratkaisu, koska erilaisia malleja myydään kattavasti marketeissa.

– Polttimoilla voi luoda hyvin erilaista tunnelmaa. Lisäksi suosittelen asentamaan tilaan himmentimen. Hyvä esimerkki on ruokapöydän ylle tuleva valaisin. Töiden ja läksyjen tekoon tarvitaan enemmän valotehoa. Jos taas illalla tulee päivällisvieraita tai kavereita syömään, on mukava himmentää valo tunnelmalliseksi.

Kierrätä oikein!

- **Hehkulamppu** > sekajäte
- **Halogeenilamppu** > sekajäte
- **Ledilamppu** > sähkö- ja elektroniikkaromun (SER) kierrätyspisteet, vaaralliset jätteet, kaupat
- **Energiansäästölamppu** > SER-kierrätyspisteet, vaaralliset jätteet, kaupat
- **Loisteputkilamppu** > SER-kierrätyspisteet, vaaralliset jätteet, kaupat

Päivä jätekeskuksella

Mustankorkean jätekeskuksella käsitellään joka päivä vuoden ympäri yli 170 000 ihmisen jätteitä. Kävimme kurkistamassa, mitä porttien sisäpuolella tapahtuu tavallisena lokakuuisena maanantaipäivänä.

Vaaka-aseman aamuvuorolainen Tarja Heino ottaa ensimmäiset asiakkaat vastaan heti aamuseitsemältä porttien auettua. Jätekeskuksella asioi vuodessa noin 100 000 asiakasta, mutta kiireen keskelläkin hyvä meininki pysyy.

Mitä kaikkea sisältää rakennusjäte? Sitä tutkitaan tällä viikolla ympäristö- ja laatuasiantuntija Iina Könösen johdolla ja mukaan saatiin joukko Jyväskylän ammattikorkeakoulun opiskelijoita. Tutkimus- ja kehitystyö on tärkeä osa nykyaikaista jätehuoltoa ja siihen panostetaan Mustankorkealla.

Mustankorkean biokaasulaitoksessa käsitellään seudun biojätteitä, mistä tuotetaan biometaania eli liikennepolttoainetta. Valvomosta käsin tarkkaillaan, että prosessi toimii kuten pitää.

Kotien sekajätöroskikset on taas tyhjennetty ja jäteauto kippaa kuormansa siirtokuormaushalliin. Täältä jäte jatkaa matkaansa Tammervoiman hyötyvoimalaitokseen, missä se hyödynnetään energiana, eli siitä tuotetaan kaukolämpöä ja sähköä.

Asiakkaat purkavat pienkuormansa yleensä lajittelu-
pihan lavoille. Pihalla on omat paikkansa useille
jätelajeille sekä kontit sähkö- ja elektroniikkaromulle
ja vaarallisille jätteille. Lajittelupihalla ajetaan yhteen
suuntaan, joten liikenne sujuu yleensä mallikkaasti.

KÄSITELTY PUU
Mäslattu, lakattu, petsattu puu
Palo-, lastu-, lujitusuujalevy, väveri
MDF-levy, parketti, laminaatti
Puukakusteet (ei verhoilu)

ENERGIALÄTE

Elektroniset laitteet
Käytetty öljy, voiteluaineet
Käytetty akut, paristot

VAARALLISET JÄTTEET

Käytetty lääke, kemikaalit
Käytetty öljy, voiteluaineet
Käytetty akut, paristot

SÄHKÖ- JA ELEKTRONIIKKAROMU

Käytetty elektroniikka
Käytetty sähkölaite

Paperia ja kartonkia tiukkaan pakettiin! Hyödynnettävä kierrätysmateriaali
paalataan tiiviiksi kuutioiksi, jonka jälkeen se kulkee rekkakyydeillä uusio-
käyttöön. Pyöräkoneen puikoissa Mustankorkean laitospäällikö Jarmo Salminen.

Kaatopaikasta kiertotalouteen – Mustankorkea 20 vuotta

Mustankorkea Oy perustettiin vuonna 1998. Yhtiön historian aikana jätteenkäsittely on muuttunut melkoisesti – puhumattakaan koko ympäröivästä maailmasta! Juhlavuoden näyttelymme kiertää loppuvuodesta seudun kirjastoissa – kurkista menneiden vuosikymmenten kuviin!

1960-luku

1970-luku

2000-luku

1980-luku

1990-luku

2010-luku

2020-luku

Jätteestä juhlajuomaksi – hävikkidrinkki, ole hyvä!

Jyväskyläläinen cocktailravintola DeLorean tarttui haasteeseen hyödyntää hävikkiä uudella tavalla. Yrittäjäkaksikon kehittämä, sitrushedelmien kuorista ja perkeistä valmistettava sitrucordial on lyhyessä ajassa muodostunut yrityksen tavaramerkiksi ja saanut myös muut ravintolat innostumaan ajatuksesta hyödyntää raaka-aineita nykyistä tehokkaammin.

20–30 kilo. Niin paljon vajaan vuoden toimineessa cocktailbaari DeLoreanissa kuluu pelkästään sitruunaa yhden viikon aikana. Lisäksi tietysti appelsiinit ja limetit.

– Sitrushedelmiä kuluu tällä alalla todella paljon ja ne ovat kalliita – ja painosta järkyttävän iso osa menee yleensä suoraan bioroskikseen. Siksi mietimme, voisiko arvokkaan raaka-aineen käyttää jotenkin vielä tehokkaammin loppuun asti”, kertoo **Sampsu Tukia**, baarimestari ja toinen DeLoreanin yrittäjistä.

Tästä ajatuksesta, sekä halusta tehdä tietynlainen cocktail, syntyi ”hävikkisitrucordial”, eli hapan siirappi. Cordial valmistetaan ylijääneistä hedelmien osista, joista mehu on ensin puristettu tai kuori kietäistyy toisen juoman koristeeksi. Sitä käytetään DeLoreanin suosituimmaksi muodostuneessa juomassa. Paikallisen kulttimainen lisäksi pieneltä kuulostava idea on jo saanut laajempaa, valtakunnallista huomiota.

– Cordialimme voitti Suomen Nuorkauppakamarien Tuotava Idea 2018 -palkinnon alueemme sarjassa. Olemme myyneet tuotetta muihin kaupunkeihin tukun kautta ja paikallisesti saaneet muita keskustan ravintoloita mukaan hävikkitalkoiisiin – hävikkiraaka-ainetta riittää, kun saamme käyttömme myös kuuden muun ravintolan sitrushedelmä-jätteet, Tukia kertoo.

Pelkästään appelsiininkuoriin ajatus ei ole jäämässä, vaan Tukia yhtiökumppaninsa kanssa miettii jo kokeilujen laajentamista muuhunkin ravintoloiden hävikkiin. Työnimellä ”Project Trashmen” kulkevassa visiossaan hyötykäytettäisiin myös muuta ravintoloissa syntyvää jätettä, esimerkiksi vaikkapa käytettyjä kahvinporoja. Tähänkin pilottikokeiluun on jo innostuneita kollegoita mukana.

– Kyse on kuitenkin kaikille yhteisestä asiasta, ravintola-alan kehittämisestä ja hävikin vähentämisestä.

Biokaasutaksi kuljettaa huoletta

Jyväskylän alueen ensimmäinen kaasutaksiautoilija **Sami Krook** on huristellut kaasutaksillaan puolisen vuotta. Kysymme Samilta viimeisimmät kuulumiset ja biokaasun käyttökokemuksia.

Tasaista ajoa

Päältä katsottuna Sami Krookin taksin erottaa kaasuautoksi vain Mustankorkean teippauksista.

– Bensatankin luukun alta löytyy bensakorkin vierestä kaasuliitin. Lisäksi tavaratila on hieman pienempi. Ajossa eroa ei huomaa, ei edes kaasun loppuessa, koska auto vaihtaa bensiiniin automaattisesti, Krook listaa eroja.

– Välillä olen ajanut bensatankin tyhjäksi. Se kannattaa, koska nykybensa ei säily tankissa pitkään. Oletuksena auto käyttää kaasua aina, kun sitä on tankissa.

Uusi tankkauspiste helpottaa arkea

Keski-Suomessa on tällä hetkellä neljä biokaasun tankkausasemaa. Pidemmällekin voi lähteä huoletta, koska autossa on lisäksi normaalikokoinen polttoainesäiliö. Kaasuauto vaatii tankkausta hieman useammin, koska täydellä tankilla ajaa noin 300–400 kilometriä.

– Ronsuntaipaleentien tankkausasema on sijainniltaan hyvä, koska pyörin joka päivä sairaalan lähetyvillä. Toki Seppälään tuloillaan oleva uusi biokaasuasema on näppärämpi sijainniltaan ja vähentää jonotusta, kun kaasuauto yleistyvät, Krook arvioi.

Hinta ja ekologisuus sinetöivä ostopäätöksen

Sami Krook valitsi kaasuauton kyllästyttyään dieselin epävarmuuteen.

– Dieselautojen pakkaskestävyydessä on nykyään ongelmia. Hybridi olisi ollut hintavampi, bensiiniauto taas käyttökustannuksiltaan paljon kalliimpi, Krook kertoo.

Lisäksi kaasuautoissa kiinnosti ympäristöystävällisyys. – Pitää sen verran olla hippi, Krook naurahtaa.

Tiesitkö tämän:

- Mustankorkean toiminta-alueella liikkuu jo yhteensä 322 rekisteröityä kaasuautoa (Jyväskylä 234, Laukaa 56, Muurame 18 ja Toivakka 14)
- Hallituksen energia- ja ilmastostrategian tavoitteena on, että vuonna 2030 Suomessa olisi vähintään 50 000 kaasukäyttöistä autoa
- Uusien kaasuautojen ostohinnat ovat lähes samat kuin bensiiniautojen ja malleja on tarjolla runsaasti
- Vanhan bensiini- tai dieselkäyttöisen auton voi muuttaa kaasuautoksi.

Lähde: ensirekisteröintitilastot 2018, Tilastokeskus, Trafi, Työ- ja elinkeinoministeriö

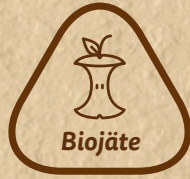

MUSTANKORKEA

biokaasu
b
MUSTANKORKEA

Törppö

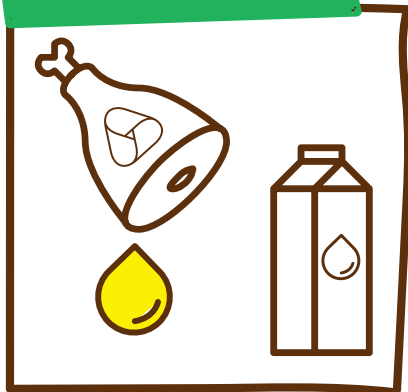

Törps!

Viime jouluna
alkanut kinkkurasvojen
törpötys tulee taas.

Onkohan meitä törpöttäjiä tänä
vuonna enemmän? Rasva ei kuulu
viemäriin, muista siis törpöttää!

Kinkkurasva

1

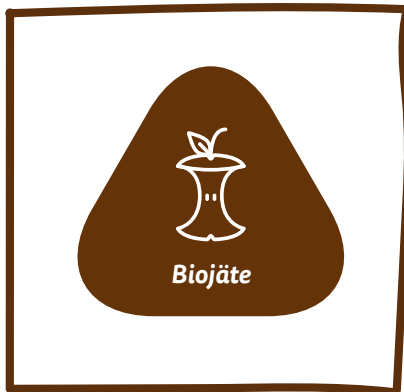
Kaada rasva ja pais-
tinliemi kartonkiseen
törppöön.

2

Vie törppö
biojäteastiaan.

3

Rasvasta valmistuu
paikallista päästö-
töntä polttoainetta,
biokaasua.

Joulukuusi

1

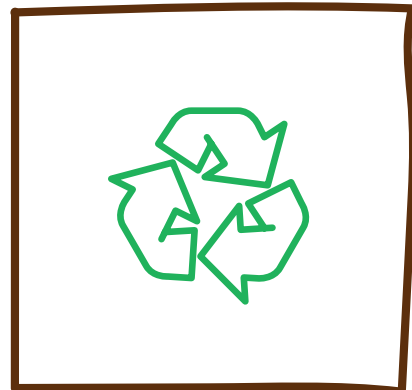
Vie kuusi kuusten-
keräyspisteeseen.

2

Mustankorkea
kuljettaa kuuset
jätekeskukselle.

3

Kuusi hyödynnetään
kompostoinnissa.

Lahjapaperit

1

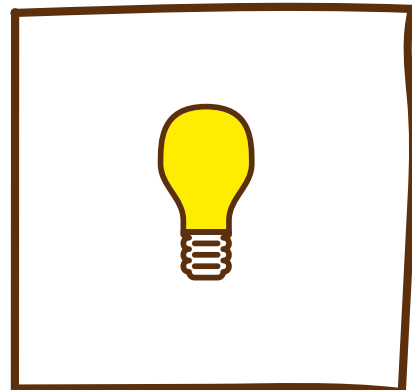
Rutista lahjapaperit
mahdollisimman
pieneksi.

2

Vie lahjapaperit ja
nauhat sekajättee-
seen.

3

Jäte kuljetetaan
polttavaksi ja siitä
tuotetaan energiaa.

Posti Green

Joulun ekokalenteri

Joulu on toisille toimeliasta jouluvalmisteluiden aikaa, toiset ottavat rennommin ja nauttivat valmiista. **Askartele tai osta valmista** - kokosimme ekotekoja ja oivalluksia, joilla vähennät joulun kiirettä, kemikaalikuormaa sekä turhaa hävikkiä.

1

Siirry kestokalenteriin – osta tai askartele

2

Vähennä tavaraa – anna aineeton lahja

3

Estä ruokahävikkiä – Osta vain mitä syöt

4

Joulupaperiksi sanomalehti, naruksi sukkalanka

5

Lähetä joulutervehdys somessa kerralla kaikille

6

Mieti, kuka läheisistäsi todella arvostaa joulukorttia

7

Mitä haluat kertoa lahjalla? Sano se ilman tavaraa

8

Lahjaksi hyvän joulun toivotus ja lämmin halaus

9

Siivous sitruunalla ja soodalla on joulun ekoteko

10

Edellisen joulun korteista syntyy pakettikortit

11

Kierrätyslahja – Yhden roju on toisen aarre!

12

Sulata kynttilänpätkistä uusia

13

Suosi jäälyhtyjä – pieni lyhty syntyy pakastimessa

14

Suosi kotimaista kuusta – pienikin tuo joulun tuoksun

15

Askartele joulukoristeet kierrätysmateriaaleista

16

Kyllästyttääkö kulutusjuhla? Rento joulu on ekoteko

17

Hyödynnä lainaamista – juhlapöytäliina, kuusenjalka...

18

Anna hyvän-
tekeväisyys-
lahja

19

Kierrä joulumyyjät – välttää askartelun

20

Suosi paikallista ja kotimaista ruokaa

21

Kerran käytetyn lahjakassin voi antaa eteenpäin

22

Kuusi pukeutuu mielellään edellisen joulun koristeisiin

23

Kinkun tähteistä pitsaa, pipareista piirakkapohja

24

Lajittele joulukalenteri sekajätteeseen ja kartonkiin

Posti Green

Joulun ekokalenteri

Joulu on toisille toimeliasta jouluvalmisteluiden aikaa, toiset ottavat rennommin ja nauttivat valmiista. **Askartele tai osta valmista** - kokosimme ekotekoja ja oivalluksia, joilla vähennät joulun kiirettä, kemikaalikuormaa sekä turhaa hävikkiä.

Osoitelähde: Mustankorkean asiakasrekisteri

1

Siirry kestokalenteriin - osta tai askartele

2

Vähennä tavaraa - anna aineeton lahja

3

Estä ruokahävikkiä - Osta vain mitä syöt

4

Joulupaperiksi sanomalehti, naruksi sukkalanka

5

Lähetä joulutervehdys somessa kerralla kaikille

6

Mieti, kuka läheisistäsi todella arvostaa joulukorttia

7

Mitä haluat kertoa lahjalla? Sano se ilman tavaraa

8

Lahjaksi hyvän joulun toivotus ja lämmin halaus

9

Siivous sitruunalla ja soodalla on joulun ekoteko

10

Edellisen joulun korteista syntyy pakettikortit

11

Kierrätyslahja - Yhden roju on toisen aarre!

12

Sulata kynttilänpätäkistä uusia

13

Suosi jäälyhtyjä - pieni lyhty syntyy pakastimessa

14

Suosi kotimaista kuusta - pienikin tuo joulun tuoksun

15

Askartele joulukoristeet kierrätysmateriaaleista

16

Kyllästyttääkö kulutusjuhla? Rento joulu on ekoteko

17

Hyödynnä lainaamista - juhlapöytäliina, kuusenjalka...

18

Anna hyvän-
tekeväisyys-
lahja

19

Kierrä joulumyyjäiset - välttää askartelun

20

Suosi paikallista ja kotimaista ruokaa

21

Kerran käytetyn lahjakassin voi antaa eteenpäin

22

Kuusi pukeutuu mielellään edellisen joulun koristeisiin

23

Kinkun tähteistä pitsaa, pipareista piirakkapohja

24

Lajittele joulukalenteri sekajätteeseen ja kartonkiin